

Załącznik do uchwały nr XLVIII/285/2017
Rady Miejskiej w Nowogrodzie Bobrzańskim
z dnia 20 września 2017 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
I
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W NOWOGRODZIE BOBRZAŃSKIM
NA LATA 2017-2021**

SPIS TREŚCI

	Str.
I. WSTĘP	3
II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	3
II. PRZEMOC – PODSTAWY TEORETYCZNE	4
3.1. Definicja przemocy.....	4
3.2. Rodzaje przemocy	5
3.3. Cykle przemocy i jej społeczne skutki	5
IV. DIAGNOZA LOKALNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY	7
V. MOCNE I SŁABE STRONY W OBSZARZE POMOCY OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE	13
VI. ZASOBY INSTYTUCJONALNE UMOŻLIWIAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI W OBSZARZE PRZEMOCY I OCHRONY OFIAR.....	15
VII. CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	17
VIII. ADRESACI PROGRAMU	20
IX. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	21
X. FINANSOWANIE PROGRAMU	21

I. WSTĘP

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowogrodzie Bobrzańskim ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2017-2021. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany będzie w oparciu o następujące akty normatywne:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
2. Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961),
3. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz. 1390 ze zm.);
4. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016r., poz. 930 ze zm.);
5. Ustawę z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U.z 2016r., poz. 575);
6. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r. poz. 487 ze zm.);
7. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224 ze zm.);
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 2019 poz. 1245),

Ponadto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021 jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (Uchwała Rady Ministrów Nr 76 z 29 kwietnia 2014r. M. P. z 2014, poz. 445);
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016-2022;
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Nowogród Bobrzański na lata 2016 - 2018

III. PRZEMOC – PODSTAWY TEORETYCZNE

3.1. Definicja przemocy

Przemoc w rodzinie jest problemem złożonym i ma wiele definicji. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki prowadzący do jej fizycznej, a także psychicznej szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz. 1390 ze zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą”.

Na ustawową definicję przemocy w rodzinie składa się kilka części:

- ✓ Przemocą może być zachowanie, które się powtarza, ale też pojedyncze zachowanie,
- ✓ Przemocą może być działanie, ale też zaniechanie jakiegoś działania,
- ✓ Przemocą jest działanie umyślne,
- ✓ Przemocą jest naruszenie praw lub dóbr osobistych członka rodziny, w szczególności narażenie go na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszenie jego godności, wolności i nietykalności cielesnej,
(S. Spurek, *Izolacja sprawcy od ofiary. Instrumenty przeciwdziałania przemocy w rodzinie*, Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2013, s. 26).

Członkiem rodziny według ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego tj. małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu oraz inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. *jest intencjonalna* – działania osoby stosującej przemoc są zamierzone i celowe, ukierunkowane na kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka;
2. *występuje dysproporcja sił* – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc silniejsza;
3. *narusza prawa i dobra osobiste* – stosująca przemoc wykorzystuje swoją przewagę narusza prawa i godność drugiego człowieka (członka rodziny);
4. *powoduje cierpienia i szkody* – osoby dotknięte przemocą w rodzinie doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych.

3.2. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. *przemoc fizyczna* – to forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia,
2. *przemoc psychiczna* – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne,
3. *przemoc seksualna* – to różne zachowania, w tym: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych,
4. *przemoc ekonomiczna* – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów czy zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli partnera,
5. *zaniedbanie* - to ciągłe niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci.

3.3. Cykle przemocy i jej społeczne skutki

W analizie zjawiska przemocy znaczną rolę odgrywa teoria cyklu przemocy, według której u sprawców przemocy w rodzinie, istnieje skłonność do zachowań cyklicznych. Obserwuje się trzy następujące po sobie fazy:

- Faza budowania napięcia – u agresora narasta stan napięcia, rozdrażnienia. Pretekstem mogą być problemy związane z pracą, rodziną, własne negatywne myśli. Staje się on coraz bardziej rozdrażniony, a jego zachowanie napastliwe.
- Faza gwałtownego rozładowania – następuje wybuch narastającego napięcia, a jego sposoby mogą być różne: pobicie, wyzwiska, napad pijaństwa, rzucanie przedmiotami.
- Faza miesiąca miodowego – po ataku sprawca przechodzi do manipulacji uczuciowej. Przeprasza, prosi o wybaczenie, obiecuje, że się zmieni, może wydawać się zawstydzony, a nawet odczuwać wyrzuty sumienia. Przez określony czas będzie zachowywał się zgodnie z jej oczekiwaniami, a kiedy uzyska przebaczenie, przestanie się starać. Na nowo zacznie wzrastać jego rozdrażnienie i napięcie, a względnie spokojny okres miesiąca miodowego zacznie dobiegać końca,

(C. Barea, *Poradnik dla kobiet ofiar przemocy. Metody wykrywania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie*, Wyd. Czarna Owca, Warszawa 2010, s. 60-64).

Faza miodowego miesiąca zatrzymuje „ofiarę” w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu powraca i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy

sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Obciążająca sytuacja związana z cierpieniem, zagrożeniem ze strony partnera może doprowadzić do rozległych i trwałych następstw w życiu psychicznym ofiary. W literaturze specjalistycznej jako długotrwałe skutki przemocy domowej wymienia się głównie:

- mechanizm błędnego koła (negatywne skutki przemocy w rodzinie odbijają się na wszystkich jej członkach i istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że będą one odczuwane przez wiele pokoleń),
- uraz psychiczny (ofiara staje się bezradna, rodzi się strach i ogromne poczucie zagrożenia),
- stres pourazowy (zaburzenia psychiczne, które mogą wystąpić u ofiary przemocy domowej),
- wyuczoną bezradność (mechanizm ten, charakteryzuje się biernym znoszeniem przez ofiarę zachowań krzywdzących, przy pełnej świadomości, że zachowania te są bezprawne),
- „syndrom sztokholmski” (jest paradoksalną reakcją obronną, charakteryzuje się silnym emocjonalnym zaangażowaniem ofiary w stosunku do swojego oprawcy, fascynacją jego osoby i szukaniem ratunku właśnie u niego),- I. Pospiszyl, *Razem przeciw przemocy*, wyd. Akademickie Żak, Warszawa 1999.

Przemoc w rodzinie prowadzi do powstania wielu społecznych skutków. Jako najważniejsze wymienia się:

- Osobiste tragedie ofiar, rozpad rodziny, separacje, rozwody,
- Stygmatyzację - nadawanie jednostkom negatywnych „etykietek”, co w konsekwencji prowadzi do tego, że przyjmują one nadane im cechy i działają zgodnie z nimi,
- Marginalizację - wykluczenie z udziału w życiu społecznym ofiar i sprawców przemocy domowej,
- Wzrost przestępczości,
- Wszelkie uzależnienia,
- Bezdomność,
- Bezrobocie,
- Spowszechnienie krzywdy – brak empatii,

(E. Dąbrowska, *Społeczne skutki przemocy w rodzinie*, [w:] E. Kowalewska-Borys (red.), *Problematyka przemocy w rodzinie.*, s. 23-25.)

Przemoc w rodzinie może być kontrolowana wyłącznie w sytuacji, gdy osoby zajmujące się tym problemem współpracują ze sobą, skutecznie wykorzystując potencjał środowiska lokalnego, w tym instytucje działające na ich terenie.

IV. DIAGNOZA LOKALNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Zgodnie z zapisem w art. 6 ust.2 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390 ze zm.) do zadań własnych gminy należy:

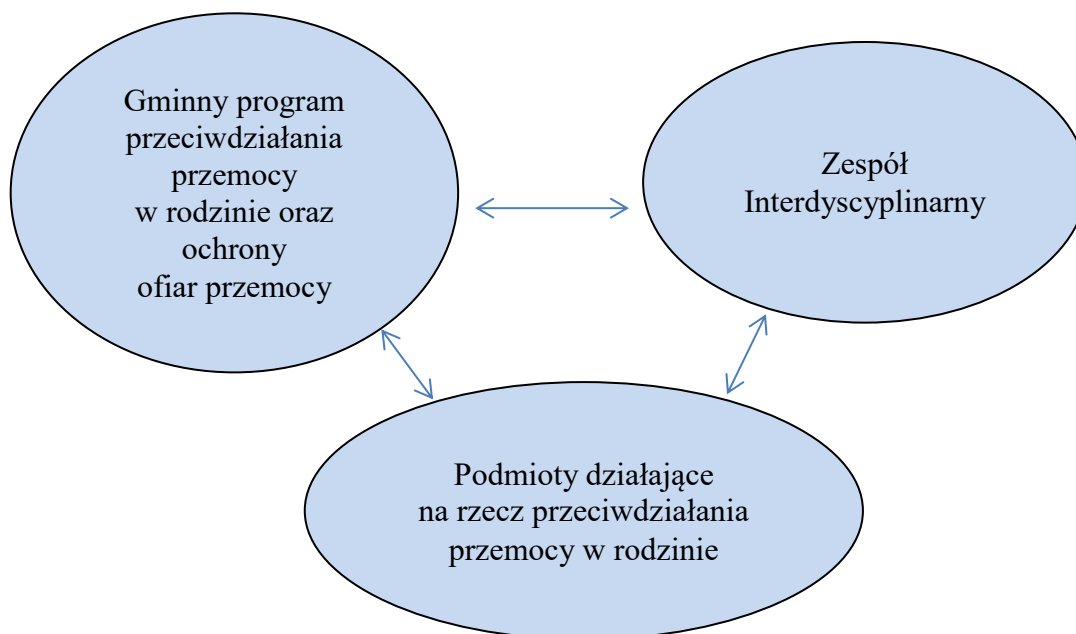
- opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przygotowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie poprzedzone zostało diagnozą rodzin objętych pomocą społeczną oraz innymi systemami wsparcia realizowanymi przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne instytucje i organizacje działające na rzecz rodzin w Nowogrodzie Bobrzańskim, przeprowadzaną dla celów opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Nowogród Bobrzański na lata 2016 - 2022.

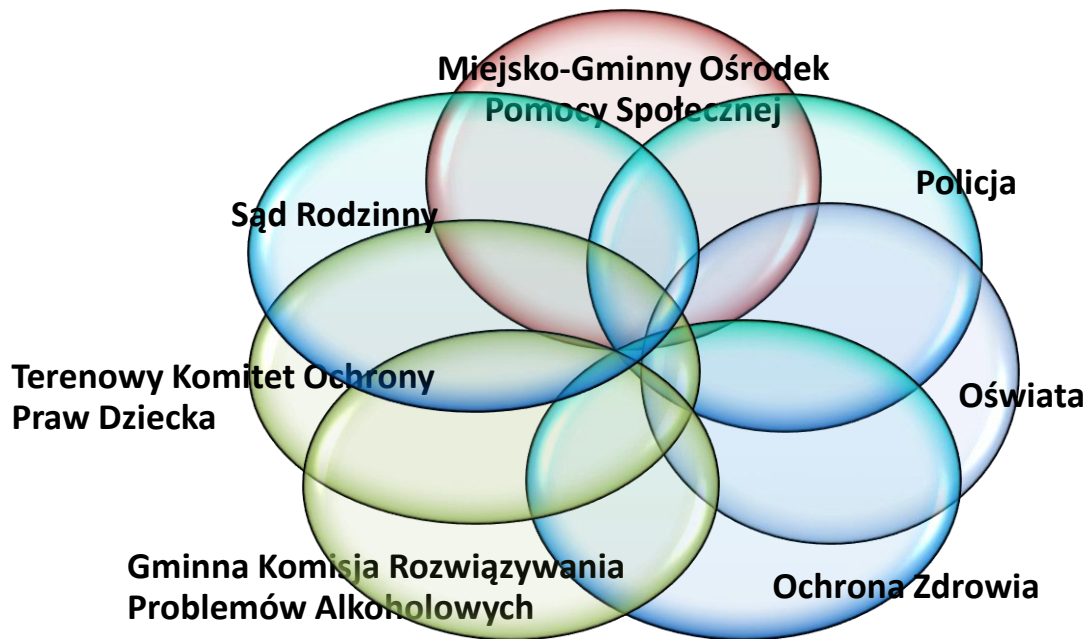
W celu sporządzenia prawidłowej i kompleksowej diagnozy problemów występujących na terenie miasta i gminy Nowogród Bobrzański został powołany przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zespół ds. opracowania Projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych – pracownicy ośrodka pomocy społecznej. W prace przy realizacji strategii zostali włączeni przedstawiciele instytucji współpracujących z MGOPS z terenu miasta i gminy Nowogród Bobrzański

Zespół przygotował analityczne materiały źródłowe niezbędne do diagnozy sytuacji społecznej miasta i gminy Nowogród Bobrzański, co pozwoliło na wypracowanie kierunków działań strategicznych. Zostały wykorzystane różnego rodzaju metody oraz techniki badań: analiza danych zastanych, badanie ankietowe oraz spotkania z przedstawicielami systemu pomocy społecznej oraz instytucji współpracujących z MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim. Jednym z diagnozowanych problemów była przemoc w rodzinie.

Lokalna koalicja na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany Zarządzeniem Nr 38/2011 Burmistrza Nowogrodu Bobrzańskiego z dnia 20 czerwca 2011 r. W skład jego wchodzi grupa specjalistów z różnych instytucji - wszystkie podmioty wymagane ustawowo.

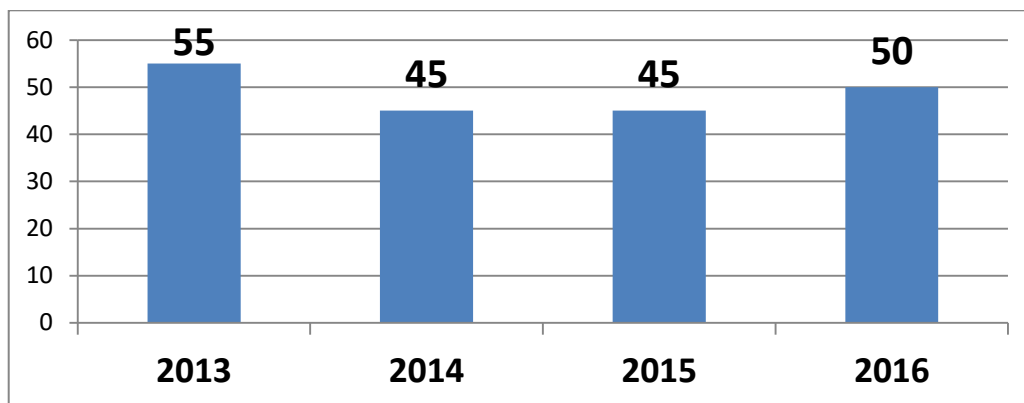

Zostały zawarte Porozumienia o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym. Członkowie Zespołu i Grup Roboczych zobowiązani zostali do zachowania poufności uzyskanych danych.

Zadania Gminny Zespół realizuje w szczególności poprzez:

1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy.
2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
4. Rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Opracowywanie i wdrażanie procedur współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami.
7. Cykliczne (nie rzadziej niż raz na kwartał) spotkania mające na celu usprawnienie dotychczasowych działań i kształtowanie polityki pomocowej na terenie objętym działaniem.
8. Tworzenie grup roboczych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego

Źródło: dane MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim

Na terenie Gminy realizowana jest procedura „Niebieskie Karty”

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę - OGÓŁEM	44	49	33	31	21
	W tym przez:					
	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	1	9	5	5	1
	Policję	41	38	28	25	20
	Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0	0
	Oświatę	2	2	0	1	0
	Ochronę zdrowia	0	0	0	0	0
2.	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	3	3	4	4	4
3.	Liczba powołanych Grup Roboczych	33	55	45	23	18
4.	Liczba spotkań Grup Roboczych	75	120	87	97	108
5.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C” przez Grupę Roboczą z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie	28	28	31	23	15
6.	Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D” przez Grupę Roboczą z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie w	25	27	23	21	6
7.	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	10	37	23	17	32
8.	Liczba szkoleń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych	1	1	2	1	1

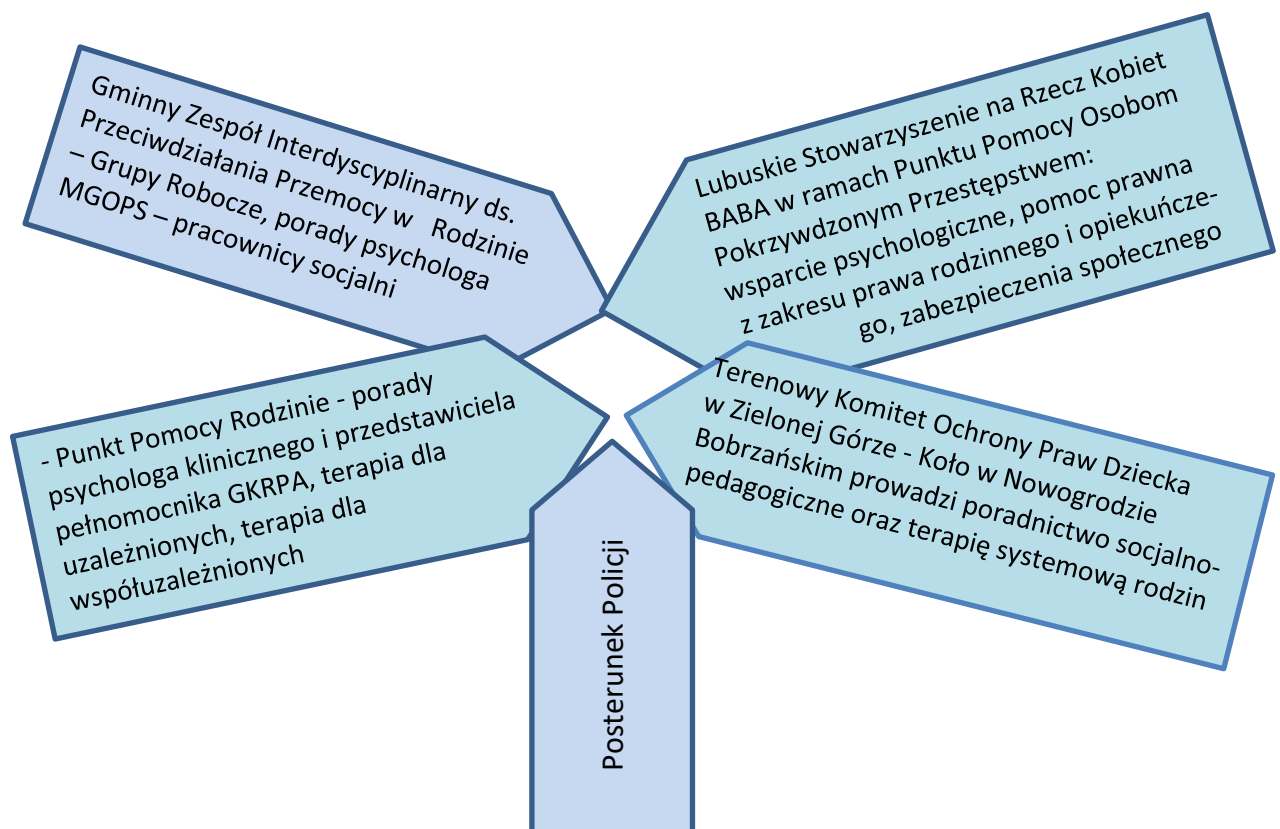
Źródło: dane MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim

Wszystkie rodziny, u których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” objęte są pomocą do chwili jej zakończenia. Planowany jest również kilkumiesięczny monitoring rodziny po zakończeniu czynności prowadzonych w ramach procedury. W wyniku podejmowanych działań przez Grupy Robocze następuje rozpoznanie indywidualnych uwarunkowań rodzin, wzrasta poziom ich stabilizacji.

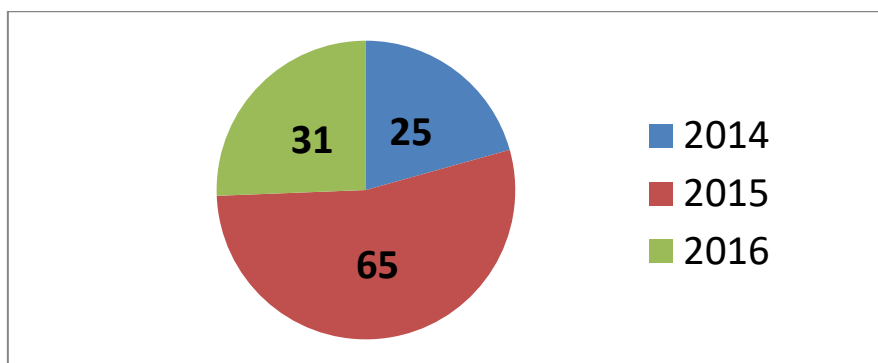
Działania te polegają m.in. na:

- zorganizowaniu schronienia ofiarom przemocy (możliwość kierowania do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonej Górze, Domu Samotnej Matki w Żarach lub Żaganiu lub do jednej z placówek Fundacji Wzajemnej Pomocy „Arka” – w zależności od potrzeb),
- zapewnieniu członkom rodziny systematycznych konsultacji psychologicznych (porady psychologa w Punkcie Pomocy Rodzinie, Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Terenowym Komitecie Ochrony Praw Dziecka),
- rozmowach informujących i wspierających pracownika socjalnego, pedagoga, kuratora, dzielnicowego,
- współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zorganizowaniu pomocy terapeuty),
- przygotowywaniu wniosków do Sądu, składaniu zawiadomień do Prokuratury,
- przyznaniu asystenta rodziny,
- kierowaniu osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- współpracy z instytucjami w zależności od potrzeb...

Prowadzenie działań w tym poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą przez podstawowe instytucje i organizacje wspierające rodziny na terenie miasta i gminy Nowogród Bobrzański

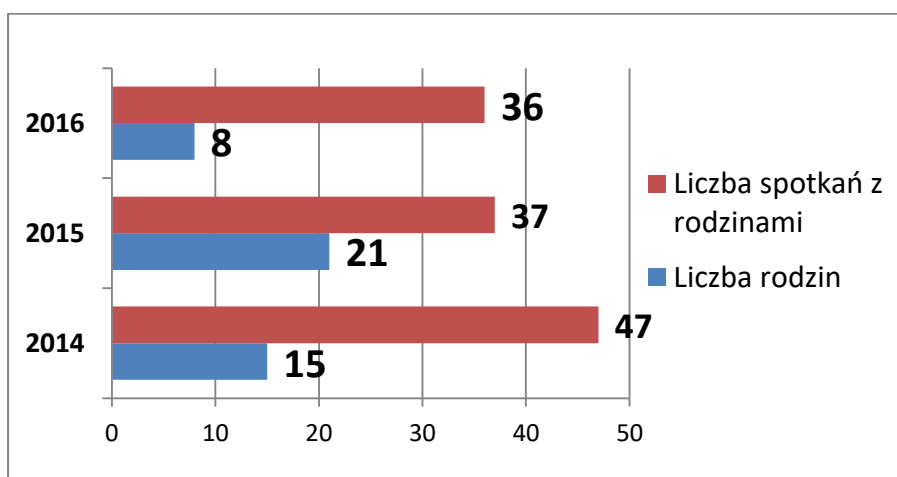
Poradnictwo realizowane w MGOPS – liczba osób korzystających z porad psychologa i prawnika (w tym prowadzone przez Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA)

Źródło: dane MGOPS w Nowogrodzie Bobrzańskim

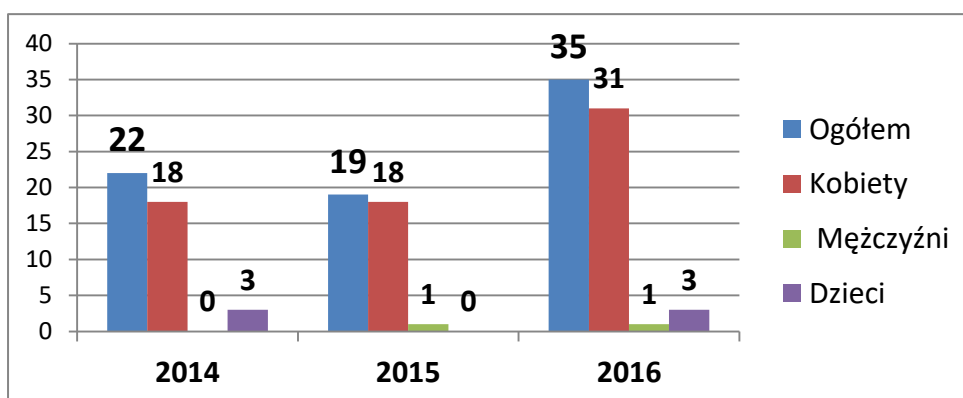
Poradnictwo i terapia rodzin udzielana przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze - Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim

W latach 2015 i 2016 ilość udzielonych porad wynosiła ok.150 rocznie (średnio 4 podczas dyżuru).

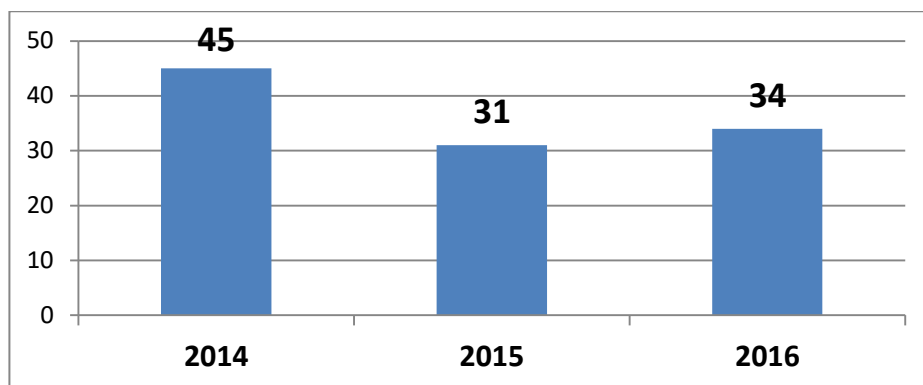
Źródło: sprawozdawczość TKOPD

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Punkcie Pomocy Rodzinie (poradnictwo, terapia dla współuzależnionych)

Źródło: sprawozdawczość Punktu Pomocy Rodzinie

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie objętych poradnictwem psychologicznym przez instytucje i organizacje działające na terenie gminy Nowogród Bobrzański

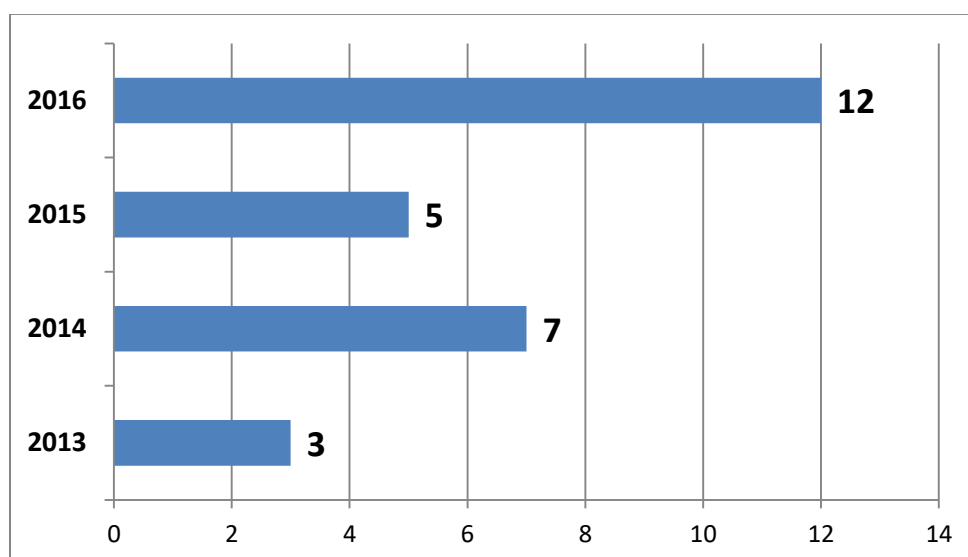

Źródło: sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wsparcie w temacie przemocy domowej kierowane jest również do sprawców przemocy. Program korekcyjno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie ma charakter programu terapeutycznego, nastawiony jest na udzielanie profesjonalnej pomocy psychologicznej osobom stosującym przemoc w rodzinie w związku ze stosowaniem przemocy, jak również w związku innymi problemami, z którymi borykają się te osoby. Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc zmierza do ograniczenia lub zakończenia przemocy w rodzinie.

Udzielanie wsparcia indywidualnego oraz grupowego poprzez udział osób stosujących przemoc w programie korekcyjno-edukacyjnym jest organizowany corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zielonej Górze. Sprawcy przemocy korzystają również z pomocy psychologicznej oferowanej przez w/w instytucje na terenie gminy.

Liczba osób realizujących program korekcyjno-edukacyjny - mieszkańców gminy Nowogród Bobrzański

Źródło: dane PCPR w Zielonej Górze

V. MOCNE I SŁABE STRONY W OBSZARZE POMOCY OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE

W prace przy opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do diagnozy sytuacji w gminie zostali włączeni przedstawiciele instytucji współpracujących z MGOPS z terenu miasta i gminy Nowogród Bobrzański

Podczas wspólnych warsztatów i również szkoleń przeprowadzanych rokrocznie przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny przeanalizowano mocne i słabe strony m.in. w obszarze przemocy. Wskazano na lokalne czynniki sprzyjające i utrudniające pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W warsztatach wzięli udział pracownicy - przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta, Powiatowego Urzędu Pracy, Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, Publicznego Gimnazjum, Poradni Rodzinnej, Szkoły Podstawowej w Niwiskach, Komendy Miejskiej Policji, Straży Miejskiej, Towarzystwa Walki z Kalectwem, Zakładu Karnego w Krzywańcu, Publicznej Biblioteki, asystenci rodzin, rodzice dzieci niepełnosprawnych, sołtysi wsi.

Lokalne czynniki sprzyjające skuteczności pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie Mocne strony w problemie przemocy	Lokalne czynniki utrudniające skuteczność pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie Słabe strony w problemie przemocy
<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - skuteczna, regularna współpraca pracowników socjalnych, policji, pedagogów, kuratorów rodzinnych, służby zdrowia, - funkcjonowanie Punktu Pomocy Rodzinie - porady psychologa klinicznego i przedstawiciela pełnomocnika GKRPA, terapia dla uzależnionych, terapia dla współuzależnionych - współpraca z Lubuskim Stowarzyszeniem na Rzecz Kobiet 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ochrona dla ofiar brak mieszkań, - brak odpowiedniej profilaktyki szczególnie na wsiach (np. poradni małżeńskiej - minimum 1 raz w miesiącu, specjalisty ds. rodzinnych), - niewystarczająca ilość etatów dzielnicowych, - brak sprawczości członków ZI – mogą jedynie motywować sprawców do podjęcia terapii, nie mają narzędzi egzekwowania działań – błędna, niedostosowana ustawa, - brak szybkiej reakcji ze strony sądów, przepływu informacji, - brak całodobowej opieki policji,

<p>BABA w ramach Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym</p> <p>Przestępstwem, tu: wsparcie psychologiczne, pomoc prawna, materialna - w siedzibie MGOPS</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo socjalno-pedagogiczne oraz terapia systemową rodzin prowadzona przez Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze – Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim, - dyżury psychologa, pracowników socjalnych w ramach działania Zespołu Interdyscyplinarnego, - zajęcia w świetlicach środowiskowych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności zagrożonych lub dotkniętych przemocą (Nowogród Bobrzański, Drągowina, Niwiska), - funkcjonowanie Centrum Wspierania Rodziców, Uczniów i Nauczycieli przy Gimnazjum, - praca asystentów rodzin w rodzinach z problemem przemocy, - organizowanie w szkołach prelekcji, pogadanek, programów profilaktycznych dot. uzależnień i przemocy, - wzrost świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie, - duża rola służb w wykrywaniu przemocy, szczególne zaangażowanie dzielnicowych i pracowników socjalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak izby wytrzeźwień na terenie gminy, - stosunkowo niska świadomość – wiele osób nie posiada wiedzy, że jest sprawcą lub ofiarą przemocy, osoby będące świadkami przemocy często nie zgłaszają problemu, nie chcą się wtrącać w sprawy rodzinne, - duża skala problemu w gminie (na podstawie obserwacji), - brak oddziaływań na sprawców przemocy, - wstyd mówienia o problemie przemocy (małomiasteczkowość), - agresja wśród dzieci i młodzieży, - brak odpowiedniego wzorca od najbliższych, - brak szacunku względem osób starszych, nauczycieli, - funkcjonujące w społeczeństwie mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, - biurokracja związana z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, przeciążenie obowiązkami.
--	--

VI. ZASOBY INSTYTUCJONALNE UMOŻLIWIAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI W OBSZARZE PRZEMOCY I OCHRONY OFIAR

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie kwestii przemocy i ochrony ofiar są instytucje działające na terenie gminy:

➤	Burmistrz Miasta, Rada Miejska
➤	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – praca socjalna, świadczenia finansowe i niefinansowe,
➤	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Grupy Robocze, (porady psychologa, pracownika socjalnego),
➤	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
➤	Punkt Pomocy Rodzinie - porady psychologa klinicznego i przedstawiciela pełnomocnika GKRPA na temat możliwości rozwiązywania problemów: alkoholowego, narkomani, osób w kryzysie, prowadzona jest grupa terapeutyczna dla uzależnionych oraz współuzależnionych,
➤	Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA w ramach Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem - wsparcie psychologiczne, pomoc prawna z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego
➤	Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze - Koło w Nowogrodzie Bobrzańskim- prowadzi poradnictwo socjalno- pedagogiczne oraz terapię systemową rodzin,
➤	Instytucje ochrona zdrowia : - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „MEDICUS” S.C. K. Mikołajczak, E. Machnicka – Smolińska ul. Wiejska 3, - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ NOVOMED” ul. Nadbrzeżna 1, - Zakład Opieki Zdrowotnej Zakładu Karnego w Krzywańcu (nieдоступny dla mieszkańców), - Zakład Fizjoterapii „FIZJO.MED” ul. Kościuszki 41,
➤	Instytucje oświatowe: - Szkoły Podstawowe w Niwiskach, Drągowinie, Nowogrodzie Bobrzańskim, - Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Bogaczowie,
➤	Kultura : - Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, - Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Nowogrodzie Bobrzańskim
➤	Bezpieczeństwo publiczne: - Posterunek Policji ul Reja 3 - podległy KMP w Zielonej Górze, - Straż Miejska, - jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w : Drągowinie, Kaczenicach, Niwiskach, Nowogrodzie Bobrzańskim, Urzutach, Wysokiej, Kotowicach,
➤	Powiatowy Urząd Pracy - Filia w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Ogrodowa 9,
➤	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zielone Górze,

➤	Sołectwa,
➤	<p>Organizacje pozarządowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Koło Terenowe w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Pocztowa 7, - Stowarzyszenie „FIBER” ul. Topolowa 9 Nowogród Bobrzański, - Stowarzyszenie „Chcieć To Móc” Piaskowa 5, Nowogród Bobrzański, - Stowarzyszenie Przyjaciół Drągowiny „Rosa” ul. Lipowa 23, Drągowina, - Stowarzyszenie Zastępczego Rodzicielstwa Oddział w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. 1-Go Maja 3, - Parafialny Zespół „Caritas” przy parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Kościelna 2, - Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Oddział w Nowogrodzie Bobrzańskim ul. Kościelna 2, - Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Optimum” ul. Bogaczowska 14, Nowogród Bobrzański, - Stowarzyszenie „Lepiej razem” ul. Zielonogórska 38 Urzuty, - Stowarzyszenie „Bez barier, bez granic” ul. Kościuszki 41 Nowogród Bobrzański, - Stowarzyszenie „Crash-Klub” ul. Pocztowa 7, 66-010 Nowogród Bobrzański, - Stowarzyszenie „KOTVICA” Kotowice, ul. Zielonogórska 17, - Stowarzyszenie Gmina Współpraca Rozwój ul. Nowogrodzka 4 Kaczenice, - Fundacja na Rzecz Wspierania Wszechstronnego Rozwoju PRO NOVO ul. Dębowa 1 Nowogród Bobrzański, - Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Edukacji, Kultury i Integracji Społecznej „Gniazdo” ul. Szkolna Bogaczów, - Stowarzyszenie – Klub Lotów Dalekodystansowych Gołębi w Nowogrodzie Bobrzańskim, - LZS „Czarni Drągowina” ul. Rieczna 29 – Przybymierz, - GKS „FADOM” ul. Dąbrowskiego 12, 66-010 Nowogród Bobrzański, - Stowarzyszenie Klub Sportowy „Cortina”, Kaczenice ul. Kościelna 5, - KS „Spójnia Pierzwin - Kamionka” ul. Kościelna 1/12 Kamionka, - LZS „Błękitni Kotowice” ul. Zimna 9 Kotowice, - LZS „Czarni Przybymierz” ul. Kasztanowa 10 Przybymierz, - LZS „Tęcza Kaczenice” ul. Wiejska 5 Kaczenice, - LZS „Zieloni Nowogród Bobrzański” ul. Bogaczowska 19, Nowogród Bobrzański.

VII. CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem strategicznym programu jest wsparcie rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie jego rozmiaru na terenie Gminy Nowogród Bobrzański

Cel operacyjny 1. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc.		
Kierunki działania	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Kompleksowa pomoc dla osób, które doznają przemocy w tym podejmowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie oraz realizacja Procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób korzystających z pomocy specjalistycznej - liczba udzielonych porad specjalistycznych - liczba grup wsparcia 	<p>2017-2021</p> <p>Realizator: M-GOPS GKRPA Zespół Interdyscyplinarny organizacje pozarządowe</p>
2. Zapewnienie kobietom i dzieciom całodobowego schronienia oraz pomocy specjalistycznej.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, którym udzielono schronienia oraz pomocy specjalistycznej w placówkach, w tym liczba dzieci 	<p>2017-2021</p> <p>Realizator: M-GOPS GKRPA Zespół Interdyscyplinarny organizacje pozarządowe placówki specjalistyczne</p>
3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zabezpieczających dzieci, które doznają przemocy i są świadkami przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych Interwencji - liczba dzieci, które objęto pomocą specjalistyczną - liczba spraw skierowanych do Sądu Rejonowego 	<p>2017-2021</p> <p>Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny placówki oświatowe</p> <p>Partnerzy: Sąd Rejonowy</p>

		Policja PCPR organizacje pozarządowe
4. Ochrona osób starszych i niepełnosprawnych doznających przemocy ze strony swoich bliskich lub opiekunów.	- liczba realizowanych programów i szkoleń - liczba interwencji	2017 – 2021 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny organizacje pozarządowe Partnerzy podmioty prowadzące działalność leczniczą
5. Oddziaływania terapeutyczno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	- liczba i rodzaj programów - liczba odbiorców poszczególnych programów - liczba placówek realizujących programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie	2017 – 2021 Realizator: PCPR M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Partnerzy: GKRPA organizacje pozarządowe placówki lecznictwa odwykowego Sąd Rejonowy w tym służby kuratorskie
Cel operacyjny 2. Zwiększenie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Realizacja programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych.	- liczba programów kierowanych do poszczególnych grup odbiorców i placówek - liczba uczestników programów	2017 – 2021 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny placówki oświatowe
2. Kształtowanie umiejętności wychowawczych i społecznych u rodziców poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych.	- liczba i rodzaj działań (warsztaty, prelekcje, spotkania) - liczba uczestników	2017 – 2021 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny organizacje pozarządowe

		placówki oświatowe Partnerzy: GKRPA
Cel operacyjny 3. Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie		
Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Umacnianie interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego - liczba powołanych Grup Roboczych	2017-2021 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Grupy Robocze Partnerzy: organizacje pozarządowe Policja Placówki oświatowe służby kuratorskie placówki leczenia odwykowego
2. Podnoszenie kwalifikacji grup zawodowych realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- rodzaj i liczba szkoleń, superwizji - liczba konferencji i seminariów - liczba uczestników	2017-2021 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Grupy Robocze Partnerzy: GKRPA organizacje pozarządowe Policja placówki oświatowe, służby kuratorskie placówki leczenia odwykowego, ROPS

**Cel operacyjny 3.4.
Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie**

Kierunki działań	Wskaźniki monitoringowe	Termin realizacji/realizatorzy/partnerzy
1. Rozpowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, przeciwdziałania przemocy oraz ochrony przed przemocą.	- liczba akcji informacyjno-edukacyjnych	2017 – 2021 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Partnerzy: GKRPA organizacje pozarządowe
2. Współdziałanie w organizacji kampanii społecznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- liczba i rodzaj zrealizowanych zadań w ramach kampanii	2017 – 2021 Realizator: M-GOPS Zespół Interdyscyplinarny Partnerzy: organizacje pozarządowe organizatorzy kampanii ogólnopolskich

Przewidywane efekty:

1. Zmniejszenie skali przemocy w rodzinie.
2. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Podwyższenie kompetencji osób i służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób doznających przemocy.
5. Zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.
6. Zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy.
7. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.
8. Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie

(w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, księży, mieszkańców gminy Nowogród Bobrzański, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

IX. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

W oparciu o wyżej wymienione wskaźniki monitoring realizacji Programu prowadzić będą wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny wraz z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej sporządzać będzie raport zawierający dane zgromadzone w procesie ewaluacji i monitoringu oraz wnioski w sprawie zmiany zaplanowanych działań, sposobu ich realizacji, jednostek odpowiedzialnych za realizację, a także uwagi dotyczące funkcjonalności Programu.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości w corocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzie Bobrzańskim, sprawozdanie przedkładane będzie każdego roku Radzie Miejskiej .

Koordinację działań wynikających z niniejszego Programu prowadzić będzie Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Nowogrodzie Bobrzańskim.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Nowogród Bobrzański , dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.